2024/2328

10.10.2024

USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU (EU) 2024/2328

ze dne 11. dubna 2024

obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Agentury Evropské unie pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva (eu-LISA) na rozpočtový rok 2022

EVROPSKÝ PARLAMENT,

— s ohledem na své rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Agentury Evropské unie pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva (eu-LISA) na rozpočtový rok 2022,

— s ohledem na článek 100 a přílohu V jednacího řádu,

— s ohledem na stanovisko Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci,

— s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0105/2024),

A. vzhledem k tomu, že konečný rozpočet Evropské agentury pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva (eu-LISA) (dále jen „agentura“) na rozpočtový rok 2022 činil podle jejího výkazu příjmů a výdajů [1] 351 630 151 EUR, což představuje ve srovnání s rokem 2021 zvýšení o 62,41 %; vzhledem k tomu, že rozpočet agentury pochází téměř výhradně z rozpočtu Unie;

B. vzhledem k tomu, že zvýšení rozpočtu agentury na rok 2022 je odůvodněno zejména rozšířením úkolů agentury v souvislosti se správou nových rozsáhlých informačních systémů a interoperabilitou informačních systémů;

C. vzhledem k tomu, že Účetní dvůr ve své zprávě o roční účetní závěrce agentury za rozpočtový rok 2022 (dále jen „zpráva Účetního dvora“) prohlásil, že získal přiměřenou jistotu, že účetní závěrka agentury je spolehlivá a uskutečněné operace týkající se příjmů jsou ve všech významných ohledech legální a správné; vzhledem k tomu, že Účetní dvůr zjistil, že v roce 2022 byly provedeny platby v celkové výši 17,8 milionu EUR, z čehož 10,9 milionu EUR připadá na platby související se třemi zvláštními smlouvami, které vykazovaly nesrovnalosti, a 6,8 milionu EUR bylo považováno za platby, které nejsou v souladu s ustanoveními souvisejících rámcových smluv, což představuje celkem 4,8 % celkových prostředků na platby dostupných v roce 2022, čímž došlo k překročení prahu významnosti stanoveného pro tento audit, a v důsledku toho byl k legalitě a správnosti plateb, na nichž se zakládá účetní závěrka, vydán výrok s výhradou; vzhledem k tomu, že s výjimkou plateb, které nejsou v souladu s předpisy, dospěl Účetní dvůr k závěru, že uskutečněné operace týkající se plateb za rok končící dnem 31. prosince 2022 jsou ve všech významných ohledech legální a správné;

Rozpočtové a finanční řízení

1. konstatuje, že výsledkem úsilí v souvislosti s monitorováním rozpočtu během rozpočtového roku 2022 byla míra plnění rozpočtu 91,13 % v prostředcích na závazky, což představuje ve srovnání s rokem 2021 snížení o 8,87 %; dále se znepokojením konstatuje, že míra čerpání prostředků na platby činila 86,71 %, což představuje ve srovnání s rokem 2021 pokles o 7,94 %;

2. se znepokojením bere na vědomí, že podle zprávy Účetního dvora přenesla agentura prostředky na závazky v hodnotě 14,4 milionu EUR (23 %) dostupné na rok 2022 do roku 2023, přičemž tato částka zahrnovala 13,7 milionu EUR (95 %) prostředků v rámci hlavy II souvisejících se správními výdaji (97 % v roce 2021); poukazuje na to, že přenosy rozpočtových prostředků se opakují, což vedlo Účetní dvůr k upozornění, že opakující se vysoké míry přenosů jsou v rozporu se zásadou ročního rozpočtu a svědčí o strukturálních problémech při plnění rozpočtu nebo o nesprávném rozpočtovém plánování; bere na vědomí odpověď agentury, že v roce 2022 přenesla prostředky na administrativní činnosti, které byly nezbytné nebo se opakují, a poskytla ujištění, že související operace jsou v souladu se zásadou řádného finančního řízení; bere na vědomí, že podle zprávy agentury o následných opatřeních

[1] Úř. věst. C 38, 31.1.2023, s. 103.

přijatých v návaznosti na udělení absolutoria za plnění rozpočtu agentury na rozpočtový rok 2021 (dále jen „zpráva agentury o následných opatřeních“) vypracovala agentura akční plán, který zahrnuje několik opatření prováděných od roku 2023 s cílem dodržet zásadu ročního rozpočtu a snížit míru přenosů; v této souvislosti konstatuje, že k dosažení těchto cílů je nezbytný podpis nové rámcové smlouvy o poskytování externích podpůrných služeb ve čtvrtém čtvrtletí roku 2023; očekává, že provádění tohoto akčního plánu povede k výraznému zlepšení, a vyzývá agenturu, aby orgánu příslušnému k udělení absolutoria podala zprávu o pokroku dosaženém v tomto ohledu;

Výkonnost

3. vítá skutečnost, že agentura používá k posuzování přidané hodnoty své činnosti a k dokonalejšímu řízení rozpočtu některé nástroje, například klíčové ukazatele výkonnosti; bere na vědomí, že roční pracovní program na rok 2022 zahrnoval 135 činností, přičemž 90 činností bylo dokončeno (67 %), 16 činností probíhalo (12 %), 20 probíhajících činností mělo zpoždění (15 %) a 9 činností bylo odloženo (7 %); bere na vědomí nový přístup agentury, který ve snaze o zjednodušení rozděluje činnosti do portfolií a programů tak, aby odrážely provozní model agentury a vzájemnou provázanost projektů a činností; vyzývá agenturu, aby určila zlepšení dosažená díky tomuto novému přístupu a podala o nich zprávu;

4. oceňuje skutečnost, že agentura v souladu s regulačními požadavky a v zákonných lhůtách přijala všechny programové dokumenty a povinné zprávy, které agentuře ukládají právní předpisy, jako například Jednotný programový dokument na období 2023–2025; bere na vědomí, že agentura rovněž přijala plán provádění strategie za účelem sladění svých strategických operačních cílů a sledování provádění dlouhodobé strategie agentury na období 2021–2027; bere na vědomí další úsilí agentury o zlepšení procesů víceletého a ročního plánování prostřednictvím nového nástroje (Anaplan); bere na vědomí, že agentura využila společný hodnoticí rámec k analýze svých předností a nedostatků, na základě čehož předložila v dubnu 2022 zprávu o sebehodnocení doprovázenou akčním plánem, který má sloužit jako plán s podrobným popisem priorit agentury v oblasti provozního rozvoje; bere na vědomí, že agentura požádala o označení „účinný uživatel společného hodnotícího rámce“ (Effective CAF user);

5. vítá, že agentura nepřestává podporovat provádění unijních politik v oblasti volného pohybu osob a zboží, společných cestovních víz, hraničních kontrol, přistěhovalectví a azylu a dále v oblasti spolupráce mezi vnitrostátními donucovacími a justičními orgány, včetně boje proti organizované trestné činnosti, převaděčům, obchodování s lidmi a terorismu; očekává, že agentura významně přispěje k digitalizaci justice s cílem zlepšit spolupráci mezi justičními orgány Unie a zajistit lepší přístup občanů a podniků Unie ke spravedlnosti;

6. připomíná klíčovou úlohu agentury při zajišťování stabilního provozu, nepřetržité dostupnosti a vývoje a údržby informačních systémů Unie v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí, jako je Schengenský informační systém (SIS), Vízový informační systém (VIS) a evropská databáze otisků prstů žadatelů o azyl (Eurodac); připomíná, že tyto systémy hrají zásadní úlohu v oblasti ochrany hranic a spolupráce při prosazování práva, pojištění a kontroly víz a posuzování žádostí o azyl; bere na vědomí, že v roce 2022 – s výjimkou některých mimořádných událostí, které způsobily krátkodobou nedostupnost a zpoždění – všechny hlavní systémy plnily příslušné dohody o úrovni služeb, přičemž dostupnost systému SIS byla 99,94 %, dostupnost systému VIS 99,69 % a dostupnost systému Eurodac 99,88 %;

7. oceňuje zahájení provozu obnoveného informačního systému SIS v březnu 2023 (odloženo z listopadu 2022); bere na vědomí pokrok, kterého bylo dosaženo, byť na různých úrovních se zpožděním, pokud jde o analýzu, návrh, vývoj či testování nových systémů v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí, konkrétně systému vstupu/výstupu (EES), Evropského systému pro cestovní informace a povolení (ETIAS) a Evropského informačního systému rejstříků trestů pro státní příslušníky třetích zemí (ECRIS-TCN), a pokud jde o integraci těchto systémů, včetně sdílené služby porovnávání biometrických údajů; dále bere na vědomí, že se u agentury zaregistrovalo nebo o registraci požádalo 947 dopravců (z Unie i ze třetích zemí) a 54 poskytovatelů softwaru pro dopravce, aby mohli vytvořit propojení mezi systémy EES a ETIAS; v této souvislosti oceňuje uspořádání kulatého stolu s názvem „Systémy EES, ETIAS a příprava dopravců na zahájení provozu“ a registrační a informační kampaň změřenou na dopravce s cílem zvýšit povědomí a podpořit registraci; bere na vědomí, že systém VIS prochází v souladu s revidovaným nařízením o systému VIS zásadními změnami; v této souvislosti konstatuje, že v roce 2022 zahájila agentura dva projekty, jeden týkající se revidovaného VIS a druhý interoperability VIS, s cílem strukturovat vývoj VIS;

8. dále bere na vědomí pokrok dosažený v souvislosti s novou architekturou interoperability, která bude propojovat všechny informační systémy spravované agenturou s cílem zlepšit výměnu informací a spolupráci mezi donucovacími a justičními orgány v celé Unii; v této souvislosti bere na vědomí, že podle konsolidované výroční zprávy o činnosti agentury za rok 2022 je agentura i nadále odhodlána tyto nové systémy realizovat, i když rušivé účinky způsobené narušením dodavatelského řetězce spolu s obtížemi některých dodavatelů agentury s dodržováním harmonogramů provádění vedly ke zpožděním, která si vyžádala přezkum a revizi původního plánu; bere na vědomí, že tato zpoždění, zejména pokud jde o zprovoznění centrálního systému EES, který je základem architektury interoperability, měla dominový efekt na včasnost a realizaci všech propojených projektů; bere na vědomí opatření, jež agentura k řešení tohoto problému přijala, když schválila novou strategii pro provádění systému EES, minimální životaschopný přístup k produktům a nový plán interoperability s úplnou revizí harmonogramu samostatného provozovatele sestávající z několika fází, které mají, jak je uvedeno ve zprávě agentury o následných opatřeních, poskytovat každých šest až devět měsíců až do roku 2026 složky prvků architektury interoperability; bere na vědomí, že podle prohlášení o věrohodnosti výkonné ředitelky agentury ovlivní pravděpodobně prodloužení lhůt pro zahájení provozu programu EES zdroje potřebné k dokončení vývoje;

9. s uspokojením bere na vědomí, že agentura pokračovala v plnění několika dalších úzce souvisejících cílů, které jí ukládají právní předpisy, jako je školení členských států týkající se používání informačních systémů pro oblast spravedlnosti a vnitřních věcí, příprava zpráv, které jí ukládají právní předpisy, o jejich technické účinnosti, výročních statistik a seznamů určených orgánů; v této souvislosti oceňuje, že agentura v roce 2022 uskutečnila 48 školení, jichž se zúčastnilo více než 3 000 účastníků, modernizovala svou platformu učení online a dokončila plán školení pro členské státy a související akční plán; dále bere na vědomí, že agentura pokračovala v rozšiřování své působnosti v oblasti spravedlnosti Unie a zahájila přípravy na převzetí systému e-CODEX (platforma usnadňující přeshraniční soudní řízení prostřednictvím bezpečného přenosu informací), zveřejnila zprávu o tom, jak digitalizace mezinárodního cestování ovlivní cestující směřující do Unie, a společně s Agenturou Evropské unie pro justiční spolupráci v trestních věcech (Eurojust) vypracovala zprávu o využití řešení umělé inteligence na podporu přeshraniční spolupráce v oblasti trestního soudnictví;

10. bere na vědomí spolupráci agentury s dalšími agenturami EU, zejména s Evropskou agenturou pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex) na vývoji systému ETIAS, s Agenturou Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva (Europol) na provádění přepracovaného znění nařízení o SIS a nařízení o EES, ETIAS a interoperabilitě, s Eurojustem na provádění systémů ECRIS-TCN a e-CODEX a nařízení o interoperabilitě a na koordinaci činností souvisejících s digitalizací justiční spolupráce, s Agenturou Evropské unie pro otázky azylu (EUAA) na provádění nařízení Komise o síti elektronických komunikací DubliNet, s Agenturou Evropské unie pro vzdělávání a výcvik v oblasti prosazování práva (CEPOL) na pořádání společných vzdělávacích kurzů týkajících se využívání systémů v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí a s Agenturou Evropské unie pro základní práva (FRA) na organizaci společných vzdělávacích kurzů zaměřených na základní práva při řízení informačních systémů v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí; vybízí agenturu, aby ve spolupráci s dalšími agenturami Unie pokračovala;

Účinnost a přínosy

11. bere na vědomí opatření, která – jak je uvedeno ve zprávě agentury o následných opatřeních, v konsolidované výroční zprávě o činnosti agentury, v odpovědích agentury na písemné otázky Parlamentu a ve zprávě Účetního dvora – agentura přijala ke zlepšení své energetické účinnosti a environmentální výkonnosti, a to i pokud jde o cíle klimatické neutrality; v této souvislosti bere na vědomí, že v roce 2022 začala agentura postupně zavádět vlastní systém environmentálního řízení (EMS), který vychází ze zásad systému pro environmentální řízení podniků a audit (EMAS) a akčního plánu Komise pro Zelenou dohodu pro Evropu, a přijala vlastní environmentální politiku; bere na vědomí, že úplné zavedení systému EMS, a tedy i registrace v systému EMAS, se předpokládá do roku 2024; vítá účast agentury na ekologické síti sítě agentur EU (EUAN), jež nabízí příležitost těžit z materiálů jiných agentur Unie s většími zkušenostmi s prováděním systému EMAS; dále bere na vědomí, že agentura používá kritéria pro zelené veřejné zakázky v oblastech podnikání, jako je správa infrastruktury, hardwarové projekty a informační infrastruktura a projekty v oblasti informačních technologií; oceňuje, že agentura podává zprávy o svém vlivu na životní prostředí na základě klíčového ukazatele výkonnosti, který udává uhlíkovou stopu agentury; bere na vědomí, že v roce 2023 bude stanovena referenční hodnota objemových ukazatelů pro spotřebu vody, energie, papíru a produkci odpadů, který bude následně sloužit pro výpočet a hodnocení těchto ukazatelů;

12. konstatuje, že podle písemných odpovědí agentury na horizontální otázky Parlamentu uzavřela agentura dohody o úrovni služeb s několika dalšími agenturami Unie, pokud jde o poskytování podpory v oblasti kontinuity činnosti a zvýšení účinnosti v dalších oblastech spolupráce; v této souvislosti poznamenává, že agentura uzavřela dohody o úrovni služeb s agenturami Frontex a EUAA na hosting jejich středisek obnovy dat po havárii a roční dohody o úrovni služeb s Europolem na pořádání společných zasedání bezpečnostního výboru Europolu a agentury eu-LISA; vyzývá agenturu, aby v zájmu využívání všech dostupných zdrojů pokračovala ve spolupráci s dalšími agenturami Unie; oceňuje agenturu za spolupráci s Agenturou Evropské unie pro kybernetickou bezpečnost (ENISA) prostřednictvím dohody o partnerství a spolupráci, která se týká podpůrných služeb poskytovaných agenturou ENISA v oblasti plánování, provádění a hodnocení každoročních kontrol dodržování zásad kybernetické bezpečnosti;

13. bere na vědomí, že v únoru 2022 přijala agentura strategii pro získávání zdrojů, která má vyjasnit a harmonizovat plánování lidských zdrojů s cílem optimalizovat využívání zdrojů, a zejména vyvážit celkové složení lidských zdrojů agentury (tj. podíl interních zaměstnanců a externích poskytovatelů služeb); dále bere na vědomí, že agentura dosáhla úspor z důvodu vyšší efektivity díky využívání stávajících rezervních seznamů vytvořených během předchozích výběrových řízení a díky využívání seskupení profilů a delších rezervních seznamů za účelem pokrytí několika pracovních míst v rámci jednoho výběrového řízení;

14. vyjadřuje agentuře uznání za pokrok, kterého v roce 2022 dosáhla v oblasti digitalizace svých procesů; v oblasti lidských zdrojů konstatuje, že agentura zavedla nové moduly systému SYSPER (integrovaný informační systém Komise pro řízení lidských zdrojů), konkrétně modul pro podávání zpráv o lidských zdrojích a modul ATS; v oblasti zadávání veřejných zakázek konstatuje, že v roce 2022 se agentura začala seznamovat s nástrojem Komise pro řízení zadávání veřejných zakázek (PPMT) a s jeho požadavky s cílem splnit předpoklady pro nástupní proces, který byl úspěšně dokončen v roce 2023; bere na vědomí, že agentura používá pro výzvy k předkládání nabídek v hodnotě přesahující 15 000 EUR modul eSubmission; dále bere na vědomí, že od zavedení tohoto modulu byl zrušen fyzický podpis uchazečů; vyzývá agenturu, aby zintenzivnila své úsilí o úplné provedení nástroje PPMT; bere rovněž na vědomí, že v oblasti předcházení střetům zájmů a jejich řešení agentura digitalizovala podávání povinných prohlášení nebo žádostí o provedení příslušných pravidel;

Personální politika

15. bere na vědomí, že ke dni 31. prosince 2022 byl plán pracovních míst naplněn z 89,3 %, přičemž z 215 míst dočasných zaměstnanců schválených na základě rozpočtu Unie (213 v roce 2021) jich bylo obsazeno 192 (193 v roce 2021); bere na vědomí, že pro agenturu v roce 2022 dále pracovalo 121 smluvních zaměstnanců a 11 vyslaných národních odborníků ze 167 povolených smluvních zaměstnanců a 11 povolených vyslaných národních odborníků; bere na vědomí, že počet rozpočtovaných pracovních míst pro smluvní zaměstnance se zvýšil o 35, ze 132 na 167, a to v důsledku schválení rozpočtu na nové úkoly svěřené agentuře (revidovaný systém VIS, ETIAS a interoperabilita); bere na vědomí, že navzdory úsilí agentury se fluktuace zaměstnanců zvýšila z 5,5 % v roce 2021 na 7,1 % v roce 2022 a obsazenost klesla na 82 %, což je méně, než je cíl agentury ve výši 94 %, a to zejména v důsledku počtu pracovních míst se smlouvou na krátkou dobu trvání a v nižších platových třídách, která agentura nabízí;

16. se znepokojením bere na vědomí genderové složení ve vyšších a středních úrovních vedení agentury, které tvoří 12 mužů (86 %) a 2 ženy (14 %), dále pak složení správní rady, kde působí 50 mužů (82 %) a 11 žen (18 %), a poměr v rámci celkového počtu zaměstnanců, mezi nimiž je 209 mužů (67 %) a 101 žen (33 %); konstatuje, že podle zprávy agentury o následných opatřeních pokračuje agentura v úsilí o dosažení celkové genderové vyváženosti, přičemž se zaměřuje na komunikaci a na přijímací řízení, aby přilákala vyšší počet uchazečů; vítá účast agentury na celosvětovém online veletrhu profesního uplatnění nazvaného „Women in Tech“ v roce 2022; dále vítá jmenování nové výkonné ředitelky, čímž bylo dosaženo genderové vyváženosti na úrovni vyššího vedení; připomíná, že je důležité zajistit vyvážené zastoupení žen a mužů, a vyzývá agenturu, aby pokračovala v úsilí o dosažení genderové vyváženosti na všech úrovních prostřednictvím konkrétních opatření, která přilákají ženy, aby se ucházely o pracovní místa nabízená agenturou; žádá Komisi a členské státy, aby při předkládání nominací do správní rady agentury přihlížely k tomu, že je důležité zajistit vyvážené zastoupení žen a mužů;

17. oceňuje agenturu za její úsilí v oblasti lidských zdrojů a snahu přilákat rozmanité uchazeče, představit agenturu jako oblíbeného zaměstnavatele a udržet si talentované zaměstnance; v této souvislosti konstatuje, že v roce 2022 zastupovala agentura síť EUAN na virtuálním veletrhu profesní dráhy pro mezinárodní organizace a zintenzivnila své činnosti v oblasti budování značky zaměstnavatele prostřednictvím specializovaných kampaní, jako jsou svědectví zaměstnanců v sociálních médiích; chválí agenturu za to, že zahájila pilotní interní program mobility, který má využít stávající kompetence zaměstnanců a podpořit soustavný profesní růst zaměstnanců v rámci agentury; v této souvislosti bere na vědomí, že agentura zahájila přípravu strategie řízení lidských zdrojů založené na kompetencích a revizi svého rámce kompetencí, což se odrazí v oznámeních výběrového řízení na volné pracovní místo a v hodnoceních uchazečů;

18. oceňuje, že agentura uplatňuje politiku nulové tolerance vůči obtěžování; bere na vědomí, že v roce 2022 byla provedena a interně uzavřena tři správní šetření týkající se obtěžování a jeden další případ byl předán soudu; vyzývá agenturu, aby osoby odpovědné za pochybení urychleně pohnala k odpovědnosti; bere na vědomí, že aby byla schopna rychle řešit rostoucí poptávku po správních šetřeních, včetně těch, která souvisejí se sexuálním či psychickým obtěžováním nebo jinými disciplinárními záležitostmi, podepsala agentura v roce 2022 smlouvu s externí právní kanceláří; bere na vědomí, že agentura dokončila výběr nových důvěrných poradců, v jehož rámci bylo vybráno a vyškoleno pět nových poradců, kteří budou organizaci napomáhat v dalším šíření kultury respektu a důstojnosti na pracovišti a v podpoře zaměstnanců, kteří hledají pomoc v situaci, kterou vnímají jako psychické nebo sexuální obtěžování;

19. bere na vědomí opatření agentury ke zlepšení zkušeností a pracovních podmínek zaměstnanců; bere na vědomí, že byl zahájen program v oblasti duševního zdraví pro zaměstnance a jejich rodiny, jenž zahrnuje možnost objednat si služby péče o sebe sama, webináře či individuální poradenství; bere na vědomí, že po získání výjimky před vydáním vzorového rozhodnutí neuplatnila agentura analogicky rozhodnutí Komise ze dne 24. března 2022 o pracovní době a hybridním způsobu práce; bere na vědomí, že od září 2022 agentura uplatňovala rozhodnutí výkonného ředitele o dočasném hybridním uspořádání práce; dále konstatuje, že dne 16. listopadu 2023 přijala agentura vzorové rozhodnutí s datem účinnosti dne 1. ledna 2024; v neposlední řadě s uspokojením konstatuje, že agentura přijala Chartu EUAN o rozmanitosti a začlenění;

Zadávání veřejných zakázek

20. poukazuje na připomínky uvedené ve zprávě Účetního dvora, jež vedly k vydání výroku s výhradou z důvodu nesrovnalostí u několika plateb provedených v roce 2022 v celkové výši 17,8 milionu EUR, které souvisely se sedmi zvláštními smlouvami, což představuje 4,8 % celkových prostředků na platby dostupných v roce 2022; bere na vědomí, že nesrovnalosti v těchto platbách souvisejí především s odchylkami od příslušných rámcových smluv; konstatuje, že podle odpovědí agentury na otázky Parlamentu k písemnému zodpovězení lze nesrovnalosti týkající se plateb provedených v roce 2022 seskupit do tří kategorií: změny smluv na dobu určitou (6,5 milionu EUR), prodloužení zvláštních smluv nad rámec maximální povolené doby (3,7 milionu EUR) a nedostatek podrobností ohledně požadavků ve zvláštních smlouvách (7,5 milionu EUR); bere na vědomí, že některé z těchto plateb, jež vykazovaly nesrovnalosti v celkové výši 10,5 milionu EUR, se týkají tří zvláštních smluv, na jejichž základě byly v roce 2021 rovněž provedeny platby, které Účetní dvůr ve své výroční zprávě o agenturách Unie za tento rok identifikoval jako nesprávné; konstatuje, že podle prohlášení výkonné ředitelky agentury během její schůzky s Výborem pro rozpočtovou kontrolu Parlamentu dne 29. listopadu 2023 (dále jen „prohlášení výkonné ředitelky“) skončilo šest ze sedmi zvláštních smluv uvedených ve zprávě Účetního dvora, aniž by zůstávaly neuhrazené platby; zdůrazňuje, že se jedná o opakující se problém agentury; bere na vědomí opatření uvedená v odpovědích agentury na připomínky Účetního dvora, která agentura k řešení tohoto problému přijala; vyzývá agenturu, aby tento problém důkladně řešila i nadále a aby orgán příslušný k udělení absolutoria informovala o dosaženém pokroku;

21. s vážným znepokojením konstatuje, že rok 2022 byl třetím rokem v řadě, pro nějž Účetní dvůr vydal výrok s výhradou, pokud jde o zadávání veřejných zakázek a řízení smluv agenturou, přičemž v důsledku nesrovnalostí, opožděných a nedostatečných nabídkových řízení a nedostatečné péče agentury, co se týče pravidel pro zadávání veřejných zakázek, vznikly agentuře vyšší náklady; bere na vědomí akční plán agentury pro hloubkový přezkum jejích postupů, jenž má určit a odstranit hlavní příčiny opakujících se připomínek Účetního dvora v této oblasti, jak je zmiňován v odpovědích agentury na písemné otázky Parlamentu, ve zprávě agentury o následných opatřeních a v prohlášeních výkonné ředitelky; očekává proto, že provedení tohoto akčního plánu povede k trvalému zlepšení, zejména vzhledem k tomu, že platnost šesti ze sedmi zvláštních smluv, které Účetní dvůr identifikoval jako nesprávné, skončila bez neuhrazených plateb; vyzývá agenturu, aby orgánu příslušnému k udělení absolutoria pravidelně podávala zprávy o pokroku dosaženém při provádění tohoto akčního plánu a o veškerých přijatých nápravných opatřeních;

22. upozorňuje, že podle zprávy Účetního dvora provedla agentura v roce 2022, stejně jako v roce 2021, platby na základě jedné zvláštní smlouvy (ve výši 40 milionů EUR), která řádně neprováděla související rámcovou smlouvu, neboť neupřesňovala podrobnosti o pořizovaných službách (množství a datum dodání); bere na vědomí, že na základě této smlouvy agentura v roce 2022 zaplatila 7,5 milionu EUR; bere na vědomí, že podle vyjádření agentury ve sdělení ze dne 13. listopadu 2023 nazvaném „Absolutorium za rok 2022 – zjištění Účetního dvora týkající se agentury eu-LISA: stručná poznámka pro poslance EP“ byla hlavní příčinou neurčitosti této smlouvy, podepsané na konci roku 2018, potřeba zachovat financování interoperability mezi systémy EES-VIS, kde došlo k výraznému posunu rozpočtového plánování, který agentura nemohla ovlivnit, oproti skutečnému stavu přijatých příslušných právních předpisů; bere na vědomí, že bez této smlouvy by související částka, nezbytná pro zajištění interoperability, byla ztracena; na základě odpovědi agentury na připomínku Účetního dvora bere na vědomí nápravná opatření, která agentura přijala prostřednictvím dodatku k této smlouvě, v němž byl doplněn podrobnější popis poskytovaných služeb; konstatuje, že agentura tuto smlouvu, jejíž platnost vypršela v roce 2022, neprodloužila; v této souvislosti připomíná, že prodlevy při přijímání a provádění příslušných právních aktů jsou zásadními faktory při určování míry podrobnosti a přesnosti, kterou je agentura schopna nabídnout při prvotním uzavírání rámcových smluv; bere na vědomí názor uvedený ve zprávě agentury o následných opatřeních, že zkrácení doby na přípravu prováděcích aktů by mělo přímý dopad na schopnost agentury lépe plánovat zadávání veřejných zakázek a omezit smluvní změny;

23. se znepokojením bere na vědomí, že podle zprávy Účetního dvora použila agentura k zadání zakázky vyjednávací řízení bez předchozího zveřejnění oznámení o zakázce; bere na vědomí, že agentura toto rozhodnutí odůvodnila mimořádnou naléhavostí, a to v rozporu s doporučeními svých vlastních útvarů pro zadávání veřejných zakázek a právní služby; bere na vědomí důvody, které Účetní dvůr uvedl pro neoprávněnost použití tohoto postupu; bere nicméně na vědomí odpověď agentury, že hrozil scénář několikaměsíčního výpadku údržby, neboť lhůty pro provádění programu EES se formálně změnily až v pozdější fázi a celková doba potřebná pro zadání zakázky a přechod na nového dodavatele byla odhadována na nejméně osm měsíců; v této souvislosti se domnívá, že přístup agentury byl přiměřený; konstatuje, že podle odpovědi agentury platnost udělené zakázky mezitím vypršela;

24. bere na vědomí další dvě připomínky obsažené ve zprávě Účetního dvora, které se týkají řídicích a kontrolních systémů agentury; bere na vědomí, že první připomínka se týká nákupu hardwaru (27,7 milionu EUR), k němuž agentura neobdržela ceníky prodejců hardwaru a neprovedla kontroly ex ante; bere na vědomí, že druhá připomínka se týká zadávání zakázek na rámcovou smlouvu o průřezových operacích v odhadované hodnotě 490 milionů EUR, a konkrétně skutečnosti, že u šesti schůzí hodnotícího výboru nebyly vedeny žádné záznamy a byla pouze podepsána závěrečná zpráva; vyzývá agenturu, aby zlepšila systémy vnitřní kontroly, a předešla tak opakování těchto nedostatků v budoucnu;

25. bere na vědomí, že osm připomínek ze zpráv Účetního dvora z předchozích let (2017, 2018 a 2021) určených agentuře je vedeno jako otevřené; vyzývá agenturu, aby tyto připomínky neprodleně uzavřela a informovala orgán příslušný k udělení absolutoria o pokroku, jejž bylo v tomto ohledu dosaženo;

Prevence a řešení střetů zájmů a transparentnost

26. bere na vědomí, že agentura provedla rozhodnutí týkající se prevence a řešení střetů zájmů svých zaměstnanců a činností mimo agenturu během výkonu funkce v agentuře a po jejím skončení; vítá skutečnost, že všichni zaměstnanci musí jednou za dva roky předkládat prohlášení o zájmech, s výjimkou zaměstnanců zapojených do postupů schvalování finančních transakcí a zaměstnanců na vyšších vedoucích pozicích, kteří musí toto prohlášení předkládat každoročně; dále bere na vědomí, že nadto jsou všichni zaměstnanci agentury povinni předložit toto prohlášení vždy, kdy dojde ke změně situace; bere na vědomí, že agentura zveřejňuje prohlášení o zájmech a životopisy zaměstnanců na vyšších vedoucích pozicích na svých internetových stránkách; vítá, že od roku 2022 jsou zveřejňována prohlášení o zájmech i životopisy členů správní rady a jejich náhradníků;

27. vítá skutečnost, že v březnu 2022 agentura přijala revidované pokyny k whistleblowingu; bere na vědomí prohlášení agentury, že v roce 2022 zvýšila jasnost a viditelnost samostatných komunikačních kanálů, které mají zaměstnanci k dispozici, jako jsou důvěrní poradci nebo kanály pro whistleblowing; dále vítá přijetí pokynů pro přístup veřejnosti k dokumentům; vítá, že od září 2022 vstoupí v platnost rozhodnutí agentury 09/08/2022, kterým se zřizuje rejstřík transparentnosti, jehož prostřednictvím budou na internetových stránkách agentury zveřejňovány schůzky mezi vyšším vedením agentury a hospodářskými subjekty;

Interní audit

28. uvědomuje si, jaký význam mají externí audity dodržování ochrany údajů pro zajištění vysoké úrovně ochrany v souvislosti se zpracováním osobních údajů agenturou; bere na vědomí, že v roce 2022 agentura soustavně prováděla opatření přijatá v návaznosti na doporučení zjištěná při auditech systémů SIS, VIS a Eurodac, které provedl evropský inspektor ochrany údajů (EIOÚ); bere na vědomí, že v roce 2022 provedl EIOÚ novou inspekci týkající se systémů Eurodac, VIS a SIS II, a tento audit se zaměřoval na celkové řízení bezpečnosti informačních technologií, bezpečnostní incidenty a porušení zabezpečení osobních údajů a na metodiku a postupy pro bezpečný vývoj a testování systémů se zaměřením na řízení kontroly přístupu v různých prostředích; bere na vědomí, že podle zprávy agentury o následných opatřeních je audit EIOÚ týkající se systémů VIS a SIS z roku 2018 veden jako uzavřený, neboť všech 43 doporučení bylo splněno, avšak audit EIOÚ z roku 2019 týkající se systému Eurodac je veden jako částečně provedený, neboť bylo splněno 23 z 29 doporučení;

29. vítá roční sebehodnocení systému vnitřní kontroly, které agentura provedla v roce 2022 a jehož výsledkem je, že 81 % kritérií pro monitorování vnitřní kontroly agentury bylo splněno nebo splněno částečně; bere na vědomí, že z tohoto posouzení vyplynul závěr, že systém vnitřní kontroly je zaveden, funguje a je účinný, i když je třeba provést některá zlepšení, např. v oblasti vymáhání odpovědnosti, kontrol ex ante a řízení zakázek a smluv; bere na vědomí, že už třetím rokem po sobě přetrvává závažný nedostatek v zásadě 10, „Výběr a rozvoj kontrolních činností“, v rámci složky kontrolních činností; bere na vědomí, že v roce 2022 agentura dále posilovala své kontrolní mechanismy v oblasti správy informací prostřednictvím revize politiky dlouhodobého uchovávání dokumentů a postupů uchovávání dokumentů agentury a přijetím pokynů pro přístup veřejnosti k dokumentům; vyzývá agenturu, aby v zájmu zmírnění rizik spojených s plněním cílů politik, provozních cílů a cílů vnitřní kontroly pokračovala ve svém úsilí o odstraňování nedostatků v oblasti kontrolních činností;

30. bere na vědomí, že na konci roku 2022 činila míra plnění auditních doporučení od různých auditních a vyšetřovacích orgánů 63 %, přičemž z 32 doporučení, která měla být provedena, jich bylo realizováno 20 (12 doporučení bylo po termínu plnění); bere na vědomí, že na konci roku 2022 zůstávalo otevřeno celkem 33 doporučení, z nichž tři byla kritická; vyzývá agenturu, aby provedla zbývající doporučení a informovala orgán příslušný k udělení absolutoria o dosaženém pokroku;

31. bere na vědomí, že agentura požádala v roce 2022 Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF) o posouzení dvou případů údajného podvodu při přijímání zaměstnanců a jednoho případu možného podvodného jednání ze strany zaměstnance; bere na vědomí, že se úřad OLAF v reakci na žádnou z těchto tří žádostí nerozhodl zahájit vyšetřování; bere na vědomí, že v roce 2022 se agentura zabývala doporučeními, která vzešla z vyšetřování úřadu OLAF v souvislosti s případy OC/2020/0441/A2 a OC/2017/1121/A2; vítá, že agentura přijala strategii boje proti podvodům na období 2022–2024 spolu s akčním plánem, jenž zahrnuje 12 opatření;

Ostatní

32. bere na vědomí, že v roce 2022 se agentura zaměřila na zajištění zviditelňování úspěchů agentury a posílení povědomí veřejnosti o její úloze při zajišťování zájmů občanů Unie a poskytování služeb informačních technologií zúčastněným stranám; oceňuje v této souvislosti dokončení nového internetového portálu „Discover eu-LISA 2.0“, který zúčastněným stranám poskytuje aktuální přehled hlavních úkolů a oblastí činnosti agentury, a vydání zvláštní brožury k 10. výročí založení agentury, přičemž při této příležitosti uspořádala agentura ve spolupráci s českým předsednictvím Rady výroční konferenci nazvanou „10 let digitálního srdce Schengenu“, na níž vystoupilo 20 řečníků a sešlo se 388 účastníků; vyjadřuje agentuře uznání za to, že v roce 2022 získala za své inovativní a inspirativní iniciativy v oblasti komunikace s veřejností ocenění Forbes Social Award, neboť v této oblasti vynikala silným etickým přesahem a využíváním inovativních komunikačních strategií, technik a nástrojů; bere na vědomí zlepšení metrik agentury v oblasti sociálních médií v roce 2022;

33. bere na vědomí, že v roce 2022 přijala agentura velký počet bezpečnostních plánů a plánů kontinuity provozu pro své hlavní systémy, aby zajistila vyšší úroveň kybernetické bezpečnosti a odolnosti vyžadovanou právními nástroji, a uspořádala kontrolu dodržování zásad kybernetické bezpečnosti s cílem ověřit účinnost bezpečnostních opatření zavedených na ochranu centrálního systému SIS; bere na vědomí, že agentura výrazně zvýšila úroveň monitorování informačních systémů připojených k internetu z důvodu zvýšené míry kybernetického ohrožení v důsledku nezákonné válečné agrese Ruska vůči Ukrajině;

34. bere na vědomí, že pokračuje poskytování hostingových služeb pro záložní systémy agentury Frontex a agentury EUAA; bere na vědomí vývoj a provádění „datového centra jako služby“ v souvislosti s centralizací provozního řízení, monitorováním a plánováním kapacit informační infrastruktury, kterou využívají systémy v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí; vítá pokrok, jehož bylo dosaženo při přípravách budoucího modulárního datového centra, které bude poskytovat dodatečnou rezervní kapacitu a umožní zvýšit kapacitu pro hostování nových systémů v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí o 50 %; připomíná význam dodržování práva Unie, zejména pokud jde o ochranu údajů;

35. pokud jde o další připomínky, které jsou připojeny k rozhodnutí o udělení absolutoria a jsou horizontální povahy, odkazuje na své usnesení ze dne 11. dubna 2024 ([2]) o výkonnosti, finančním řízení a kontrole agentur.

([2]) Přijaté texty, P9_TA(2024)0280.